

Zasady postępowania z błędami publikacyjnymi

Główny Urząd Statystyczny kieruje się w swojej działalności zasadami zapewniającymi opracowywanie danych najwyższej jakości. Mimo stosowanych standardów i dbałości o rzetelność prezentowania informacji statystycznych, mogą się zdarzyć sytuacje występowania błędów, które wymagają korekty w publikowanych opracowaniach.

Celem dokumentu jest usystematyzowanie informacji na temat stosowanych zasad i procedur postępowania z błędami publikacyjnymi, w tym sposobów ich oznaczania w różnorodnych formach udostępniania oraz informowania użytkowników o dokonanych korektach.

Rodzaje błędu publikacyjnego

Za błąd publikacyjny uznaje się nieumyślnie spowodowaną pomyłkę, wykrytą już po opublikowaniu informacji (w formie elektronicznej i/lub papierowej) i możliwą do skorygowania.

Błędy publikacyjne dzielą się na:

- **błędy formalne**, które nie mają wpływu na zmianę informacji statystycznych i opublikowanych danych np. błędy językowe, tj. pomyłki literowe, błędy ortograficzne i stylistyczne w treści publikacji lub nieprawidłowości, które pojawiły się w procesie drukowania lub udostępniania na stronie internetowej,
- **błędy merytoryczne**, tj. związane z podaniem w treści publikacji nieprawidłowych danych statystycznych, które mają wpływ na poprawną interpretację publikowanej informacji statystycznej lub błędna interpretacja danych statystycznych.

Postępowanie w przypadku wykrycia błędu jest zróżnicowane w zależności od formy udostępniania danych statystycznych. Dla potrzeb niniejszych zasad wyróżnia się następujące formy udostępniania:

- **Publikacje drukowane** – wydawnictwa papierowe przeznaczone do sprzedaży oraz wysyłane do kluczowych użytkowników
- **Publikacje elektroniczne** – wydawnictwa zamieszczane na Portalu Informacyjnym GUS (w tym wersje elektroniczne publikacji drukowanych)
- **Portal informacyjny (PI) GUS** – wszystkie treści zamieszczane na www.stat.gov.pl oraz stronach internetowych urzędów statystycznych
- **Bazy danych** – dostępne publicznie bazy prowadzone przez GUS
- **Opracowania sygnałne** – Komunikaty i Obwieszczenia Prezesa GUS oraz Informacje sygnałne

Sposoby informowania użytkowników o korekcie błędów

W przypadku **błędu formalnego** przeprowadza się niezwłoczną korektę informacji zamieszczanych na Portalu Informacyjnym GUS, w opracowaniach sygnałnych i w bazach danych. W publikacjach elektronicznych błąd jest poprawiany bezzwłocznie natomiast w drukowanych błąd powinien być poprawiony w kolejnej edycji publikacji. Użytkownicy nie są informowani o korekcie błędów formalnych.

W przypadku **błędu merytorycznego** korekta zostaje opublikowana wraz z wyjaśnieniem przygotowanym przez jednostkę autorską.

Stosuje się następujące sposoby wprowadzania korekty błędu:

- **dla informacji sygnałnych**
informacja o korekcie podawana jest na PI GUS w harmonogramie informacji sygnałnych, przy tytule opracowania (w postaci notki informującej o korekcie opracowania). Zaktualizowana informacja sygnałna jest bezzwłocznie zamieszczana na PI GUS. Na stronie informacji sygnałnej

zamieszczana jest notatka wyjaśniająca korektę, uwzględniająca opis jakich danych korekta dotyczy oraz zestawienie wartości błędnych i skorygowanych (było/jest).

Dodatkowo informacja o dokonanej korekcie jest przesyłana do współpracujących ze statystyką publiczną mediów (za pośrednictwem poczty elektronicznej). Załącznikami do wiadomości są: skorygowana informacja sygnalna oraz notatka wyjaśniająca korektę (identyczna jak zamieszczona w Internecie). Informacja ta jest również zamieszczana na PI GUS w zakładce dla mediów.

- **dla publikacji drukowanych**

informacja o korekcie jest dołączana do publikacji w formie erraty zawierającej zestawienie błędów i wartości poprawnych (było/jest) oraz ich dokładne umiejscowienie (nr strony, kolumny, wiersza). Zestawienie błędów i ich korekt prezentowane jest w układzie tabelarycznym.

- **dla publikacji elektronicznych**

informacja dotycząca korekty podawana jest na PI GUS, na stronie publikacji i zawiera: datę wprowadzenia korekty, opis czego korekta dotyczy, wartości błędne i skorygowane (było/jest), dokładną lokalizację błędu – (nr strony, kolumny, wiersza).

- **dla pozostałych materiałów udostępnianych na Portalu informacyjnym GUS**

informacja na temat korekty błędów jest zamieszczana na PI GUS w miejscu odpowiednim dla publikacji korygowanego materiału, i zawiera: datę wprowadzenia korekty, opis czego korekta dotyczy, wartości błędne i skorygowane (było/jest), dokładną lokalizację błędu.

- **dla baz danych**

informacja o wprowadzonej korekcie umieszczana jest w bazie w widocznym dla użytkowników miejscu, z podaniem daty aktualizacji. Zmienione wartości oznaczane są w sposób przyjęty dla danej bazy, a do poprawnego rekordu dołączany jest przypis wyjaśniający przyczynę zmiany.

Procedura¹ zgłaszania i korekty błędów publikacyjnych

Za poprawę błędu jest odpowiedzialna jednostka autorska - w przypadku błędów merytorycznych jednostka odpowiadająca za dane, natomiast w przypadku błędów formalnych autor lub koordynator danego opracowania.

W przypadku stwierdzenia błędu w opublikowanych opracowaniach jednostka autorska uruchamia jak najszybciej proces korekty, dbając o wprowadzenie poprawek we wszystkich formach udostępniania w jak najkrótszym terminie.

Po stwierdzeniu błędu w opublikowanych materiałach informacyjnych jednostka autorska niezwłocznie zawiadamia o tym fakcie Departament Edukacji i Komunikacji (Rzecznika Prasowego GUS). W przypadku **błędu merytorycznego** jednostka autorska jednocześnie przygotowuje notatkę z informacją do opublikowania wraz z korektą danych - odpowiednio dla formy udostępniania danych (zgodnie z wytycznymi przedstawionymi powyżej, w części *Sposoby informowania użytkowników...*).

Notatka, zaakceptowana przez dyrektora jednostki autorskiej, jest przekazywana pocztą elektroniczną do sekretariatu DK oraz Rzecznika Prasowego GUS, a w przypadku błędu w bazach również do jednostki koordynującej bazę. Jeśli błędne dane zostały opublikowane w opracowaniu, za które odpowiedzialna jest jednostka inna niż jednostka autorska (np. w roczniku), notatkę informującą o błędzie należy przekazać również do tej jednostki.

W zależności od formy rozpowszechniania danych kolejno stosowane są następujące tryby postępowania:

¹ Niniejsza procedura dotyczy opracowań ogólnopolskich publikowanych na stat.gov.pl. Urzędy Statystyczne mogą ją dostosować odpowiednio do swojej specyfiki.

- **dla informacji sygnałnych, publikacji elektronicznych i innych informacji zamieszczanych na PI GUS**

Departament Edukacji i Komunikacji dokonuje poprawy danych i zamieszcza wyjaśnienie na Portalu Informacyjnym GUS.

- **dla internetowych baz danych**

Jednostka nadzorująca/koordynująca bazę uruchamia proces dokonania korekty danych i publikację informacji o wprowadzonej korekcie w bazie.

- **dla publikacji papierowych**

Zakład Wydawnictw Statystycznych wykonuje (na zlecenie jednostki autorskiej) druk erraty zaakceptowanej przez dyrektora jednostki autorskiej.